162811 - Kocası kendisini boşamış ise, bir kadın oğlunun Akika kurbanını kesebilir mi?

Soru

Benim müslüman olan bir bayan arkadaşım var, fakat müslüman olmayan âilesiyle birlikte yaşıyor. Şu an bu arkadaşım hamile ve kendisini boşayan müslüman kocası başka bir ülkede yaşamaktadır. Bu arkadaşım Akika kurbanının hükmü hakkında sormaktadır.

Bu arkadaşımın oğlunun Akika kurbanını kesmesi gerekir mi?

Bu arkadaşım Akika kurbanını nasıl kesmelidir?

Bu arkadaşımın çocuk doğduktan sonra onun kulağına ezân okuması gerekir mi?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi:

Akika kurbanı, müstehap olan sünnettir. Dînen mükellef olanlara farz veya vâcip değildir. Her kim, bu sünnete uyarak onu yerine getirirse, ecir ve fazîlete nâil olur. Her kim de bu sünnete uymayıp onu yerine getirmezse, kusurlu davranmış olur fakat günah kazanmayı hak etmemiştir.İlim ehlinin büyük çoğunluğu bu görüşe varmıştır.

Nitekim (162021), (20018) ve (38197) nolu soruların cevaplarında bu konunun açıklaması geçmişti.

İkincisi:

Aslolan; Akika kurbanının, çocuğun babasının malından olmasıdır, annesinin ve çocuğun kendisinin

malından değildir.Zirâ Akika kurbanının meşruluğu ile ilgili Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den gelen hadislerde emre ilk muhatap olan kişi, babadır.

Fakat bazı fakihler şöyle demişlerdir:

"Şu hallerde babanın dışında bir kimsenin Akika kurbanını kesmesi câizdir:

1. Baba güç yetiremez ve Akika kurbanını kesmekten imtina ederse,

2. Bir kimse, Akika kurbanını babanın yerine kendisi kesmek için çocuğun babasından izin ister de baba da ona izin verirse.

Fakihler, İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- sâbit olan şu hadisi buna delil göstermişlerdir:

عَقَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْحَسَنِ، وَالْحُسَيْنِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا كَبْشَيْنِ كَبْشَيْنِ. [رواه والنسائي وصححه الألباني في صحيح النسائي]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, Hasan ve Hüseyin için (Akika olarak) ikişer ikişer koç kesti." (Nesâî; hadis no: 4219. Elbânî; "Sahih-i Nesâî"de "hadis sahihtir," demiştir.)

Yine fakihler şöyle demişlerdir:

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in torunu Hasan ve Hüseyin için Akika kurbanlarını bizzat kendisinin kesmesi, babanın izni ve rızâsı olması halinde, Akika kurbanını babanın dışında bir akrabanın kesmesinin câiz olduğuna bir delildir.

Hâfız İbn-i Hacer -Allah ona rahmet etsin-:

كُلُّ غُلامٍ رَهِينَةٌ بِعَقِيقَتِهِ، تُذْبَحُ عَنْهُ يَوْمَ سَابِعِهِ، وَيُحْلَقُ، وَيُسَمَّى. [رواه أبو داود وصححه الألباني في صحيح أبي داود]

"Yeni doğan her çocuk, akikası karşılığında rehindir (Akikası kesilmeden ölürse, kıyâmet günü anne ve babasına şefaat etmekten men edilir). Akikası doğumunun yedinci gününde kesilir, (aynı günde) başı tıraş edilir ve kendisine isim verilir." (Dâvud; hadis no: 2838. Elbânî, "Sahih-i Ebî Davud"da

"hadis, sahihtir," demiştir.)

Bu hadisin şerhinde şöyle demiştir:

تُذْبَحُ: "Kesilir" lafzı, edilgen fiildir. Bu fiil, Akika kurbanını kesecek olan kimsenin tayin edilmediğine delâlet eder. Şâfiîlere göre ise, çocuğun nafakası kime âit ise, Akika kurbanını onun kesmesi gerekir. Hanbelîlere göre ise, babanın ölümü veya kesmekten imtinâ etmesinin dışında Akika kurbanını babanın kesmesi gerekir.

Râfiî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, Hasan ve Hüseyin için Akika kurbanı kesti, hadisi, te'vil edilmiş gibidir."

Nevevî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Hasan ve Hüseyin'in babası (Ali -Allah ondan râzı olsun-), doğduklarında Akika kurbanını kesemeyecek durumda olması veya Akika kurbanını kesmesi için Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e izin vermiş olması veya "akka" kelimesi, "emretti" anlamında olması veyahut da bu fiil (başkasının oğlu için Akika kurbanını kesmek), Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hususiyetlerinden olması, ihtimal dâhilindedir. Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Kurban bayramında ümmetinden kurban kesemeyenler için kurban kesmiş ve bazı âlimler bunu, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hususiyetlerinden saymıştır." ("Fethu'l-Bârî", 9/595)

Kısaca söylemek gerekirse, annenin çocuğu için Akika kurbanını kesmesi gerekmez. Ancak babasının kesmek istememesi veya babanın uzak bir yerde olması ya da çocuğun doğduğundan habersiz olması sebebiyle kesememesi halinde annenin Akika kurbanını kesmesi müstehaptır. Allah Teâlâ, bu davranışından dolayı anneye ecir ve sevap yazacaktır.

Bu konuda (71161) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

Üçüncüsü:

Yeni doğan çocuğun kulağına ezân okunmasına gelince, bu konuda Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve

sellem-'den herhangi bir hadis sâbit olmamıştır (gelmemiştir). Bazı fakihler, bunun müstehap olduğunu söylemişlerdir.

Bu konunun açıklaması, (136088) nolu sorunun cevabında geçmişti.

İmam Mâlik -Allah ona rahmet etsin- yeni doğan çocuğun kulağına ezân okunmasının müstehap olmadığını söylemiştir.

Şâfiî mezhebi âlimleri ile diğer âlimlerin dedikleri gibi, yeni doğan çocuğun kulağına ezân okunmasının meşrû olduğunu söylersek, -Allah'ın izniyle, iki görüşten en açık olanına göre, -namaz için okunan ezânda olduğu gibi- ezân okuma işini erkeğin yapması gerektiğini şart koşan ilim ehlinin görüşüne aykırı hareket ederek, yeni doğan çocuğun kulağına annesi veya müslüman kadınlardan birisinin ezân okuması câizdir.

Şâfiî âlimlerden Şibr Emlesî şöyle demiştir:

"Yeni doğan çocuğun kulağına kadın tarafından bile olsa ezân okunması sünnettir. Çünkü bu ezân, erkeklerin görevi olan (namaz için okunan) ezân değildir.Aksine bundan maksat; sadece bereket ummak amacıyla Allah'ın adını anmaktır." ("Nihâyetu'l-Muhtac Hâşiyesi", 8/149)

Şevberî'nin "el-Hâşiye ale'l-Menhec" adlı eserinde yeni doğan çocuğun kulaklarına ezân okunmasında okuyacak kimsenin erkek olması şart değildir. Bazı âlimlerin anladıkları gibi yeni doğan çocuğun kulağına ebe (doğum yaptıran) tarafından ezân okunması ile sünnet yerini bulur." (Tablâvî'nin; "Tuhfetu'l-Muhtac Hâşiyesi", 1/461)

Allah Teâlâ en iyi bilendir.